

Ministrstvo za infrastrukturo
Državni sekretar mag. Andrej Rajh
Dunajska cesta 48
1000 Ljubljana
gp.mzi@gov.si

Naš znak: 0049-0004/2024-1
Datum: 18.3.2024

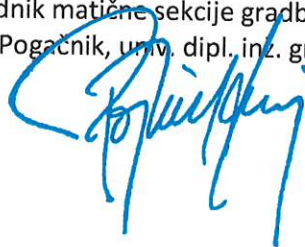
Zadeva: Prošnja za tolmačenje pomena izrazov "cestno telo" in "cestno zemljišče" po Zakonu o cestah

Spoštovani državni sekretar, mag. Andrej Rajh,

člani IZS so na nas naslovili dilemo v zvezi s tolmačenjem pomena izrazov "cestno telo" in "cestno zemljišče" v novem Zakonu o cestah (ZCes-2). Po obravnavi na IZS ugotavljamo, da so določila ZCes-2 prav zares nejasna, zato vas vljudno prosimo, če nam lahko pomagate pri tolmačenju oz. potrdite naše razumevanju obeh pojmov, kot ga podajamo v prilogi.

Lepo pozdravljeni,

Predsednik matične sekcije gradbenih inženirjev IZS
Andrej Pogačnik, univ. dipl. inž. grad.

Generalna sekretarka IZS
mag. Barbara Škraba Flis, univ. dipl. inž. grad

Priloga:

- Razumevanje IZS glede pomena izrazov "cestno telo" in "cestno zemljišče" po Zakonu o cestah

Priloga: Razumevanje IZS glede pomena izrazov "cestno telo" in "cestno zemljišče" po Zakonu o cestah

Zakon o cestah (Uradni list RS, št. 132/22, 140/22 – ZSDH-1A, 29/23 in 78/23 – ZUNPEOVE; nadaljevanju ZCes-2) v 2. členu (pomen izrazov) določa:

"13. cestno telo je konstrukcijski element ceste, ki je oblikovno prilagojen obstoječemu reliefu ob upoštevanju geološko-geomehanskih parametrov; sestavljajo ga temeljna, nosilna in obrabna voziščna konstrukcija;

14. cestno zemljišče je parcela oziroma so parcele, katerih mejo na podlagi predpisov, ki urejajo projektiranje cest, določajo linije med skrajnimi točkami prečnega in vzdolžnega profila cestnega telesa, vključno z napravami za odvodnjavanje. Meja cestnega zemljišča poteka največ 2 metra od linij skrajnih točk, vključno z napravami za odvodnjavanje, pri avtocestah največ 2 metra od varovalne ograje, pri predorih pa največ 5 metrov od stika predorske cevi z brežino, merjeno pravokotno na os ceste;"

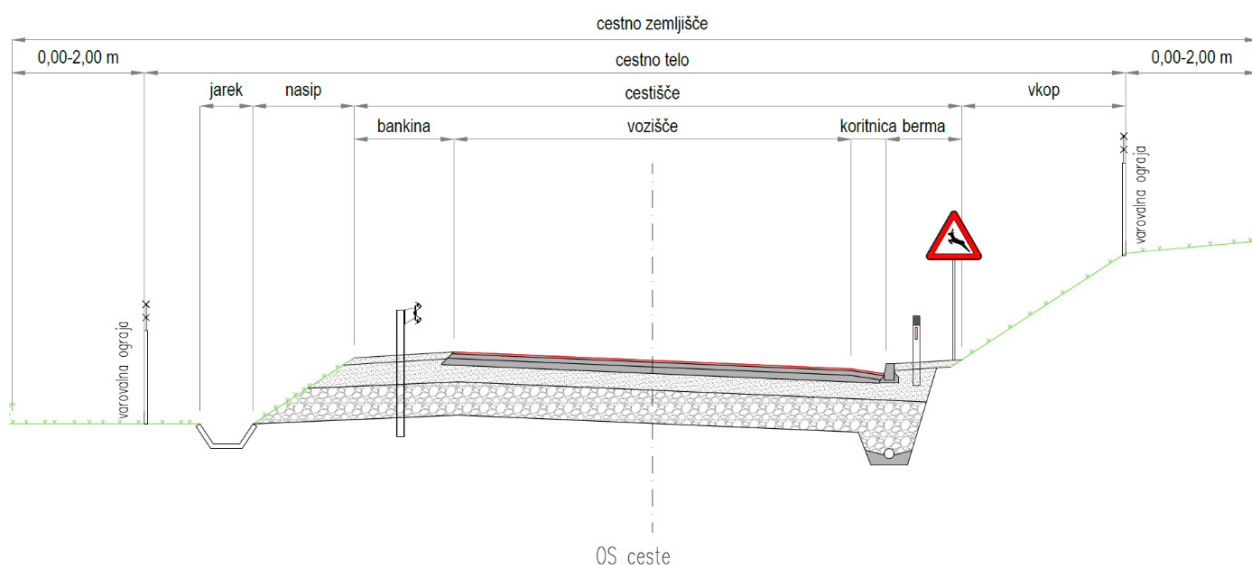
Pomena teh dveh izrazov nista jasna in lahko vodita v različno prostorsko določitev njunih območij ter različno določitev na ti dve območji vezanih varovalnega pasu in območja ceste. Posledično so lahko različne tudi ugotovitve v zvezi z upravljanjem, vzdrževanjem in načrtovanjem cest, npr. ugotavljanjem, ali je posamezne predlagane ureditve možno izvesti v okviru vzdrževalnih del v javno korist.

Izraz **"cestno zemljišče"** je uvedel ZCes-2 kot nov izraz, ki je nadomestil izraz "cestni svet". Vendar gre evidentno le za uporabo drugačnega pojma s praktično enakim pomenom – *"je zemljišče, katerega mejo na podlagi predpisov o projektiranju javnih cest določajo linije med skrajnimi točkami prečnega in vzdolžnega profila cestnega telesa, vključno z napravami za odvodnjavanje. Meja cestnega sveta poteka največ 2 metra od linij skrajnih točk, vključno z napravami za odvodnjavanje, pri avtocestah največ 2 metra od varovalne ograje, pri predorih pa največ 5 metrov od stika predorske cevi z brežino, merjeno pravokotno na os ceste;"*.

Vendar pa se je, sledeč zgolj jezikovnem pomenu zakonskega besedila, z ZCes-2 **spremenil pomen izraza "cestno telo"**, ki je osnova za opredelitev cestnega zemljišča. Po ZCes-1 je bilo cestno telo *"del javne"* ZCes-2 pa cestno telo omejuje na voziščno konstrukcijo (glej točko 13. 2. člena ZCes-2) in jo loči od brežin (glej 11. člen ZCes-2).

Zapis, da je cestno telo oblikovno prilagojeno obstoječemu reliefu, je razumeti, da vključuje vkope in nasipe, saj je cestno telo lahko samo z vkopi in nasipi prilagojeno obstoječemu reliefu. Ni pa to izrecno zapisano. Nejasnosti izhajajo tudi iz zapisa v nadaljevanju, da cestno telo sestavljajo temeljna, nosilna in obrabna voziščna konstrukcija. Glede nosilne (sem sodi tamponski drobljenec in nosilne asfaltne

plasti) in obrabne voziščne konstrukcije (sem sodi krovna asfaltna ali betonska plast) ni dilem. Problematična je možnost nepravilnega tolmačenja izraza "temeljna" kot "temeljna voziščna konstrukcija". Ni namreč povsem enoznačno, da se pojem "temeljna" nanaša samo na "konstrukcijo" in ne tudi na "voziščno konstrukcijo". Ker v stroki pojem "temeljna (voziščna) konstrukcija" ne obstaja, lahko le sklepamo, da je pripravljavec zakona v tem primeru imel v mislih temeljno konstrukcijo cestnega telesa, kamor spada tudi planum temeljnih tal in s tem tudi logično nasip in vkop glede na geološke-geomehanske parametre (naklon brežin), kot to navaja začetni del 13. točke 2. člen ZCes-2.

Slika 1: V stroki uveljavljena shema ključnih izrazov – delov ceste

V primeru možnega tolmačenja, da bi območje cestnega telesa določala temeljna (voziščna) konstrukcija na način, da ta ne bi obsegala vkopov (ker jih ne bi tolmačili kot konstrukcijo) ali bi obsegala samo plast pod cestiščem (kamnito gredo), bi to pomenilo, da bi se posledično spremenil tudi obseg območja cestnega zemljišča, saj bi bilo to po ZCes-2 omejeno s skrajnimi točkami prečnega in vzdolžnega profila cestnega telesa, ki bi bilo na vkopanih delih cest bistveno ožje, kot je bilo po ZCes-1. Takšno cestno telo pri AC praviloma sploh ne bi seglo do varovalne ograje oziroma do 2 m od varovalne ograje, kar je skrajna meja za cestno zemljišče. Nastala bi tudi velika razlika med podatkom o cestnem zemljišču in podatkom o dejanski rabi javne ceste (glej v nadaljevanju). Zakon bi v tem delu s takim tolmačenjem postal povsem nelogičen in nekonsistenten z dosedanjim ureditvijo in prakso.

Ob tem ni odveč izpostaviti, da je predlagatelj ZCes-2 v zakonodajnem gradivu, ki ga štejemo za najpomembnejši spoznavni vir namena konkretnega zakonodajalca in zgodovinske razlage zakona, izrecno razložil, pomen katerih dosedanjih izrazov je želel zaradi takih ali drugačnih razlogov tudi vsebinsko spremeniti. Pri tem morebitnega namena ali potrebe po spremembi pomena pojma "cestno

telo" v zakonodajnem gradivu ne opredeljuje ali karkoli razloži, temveč sleherno spremembo definicije, ki ni izrecno in posebej obrazložena, opiše le kot posodobitev zaradi tehničnih ali pravnih dognanj.¹

Predlagamo naslednje tolmačenje izraza "cestno telo": **Cestno telo sestavlja cestišče z nasipi in vkopi.**

Tudi določilo, ki se v okviru razlage cestnega zemljišča nanaša na **predore**, je dvoumno. Če ga beremo dosledno, bi pomenilo, da je meja določena samo na območju portalov, saj se brežina nahaja samo tam. Je pa potem nelogično nadaljevanje stavka "merjeno pravokotno na os ceste", saj že vkopna brežina na portalih poteka pravokotno na os ceste. Bolj logičen izraz bi bil "... od stika predorske cevi z hribino ali temeljnimi tlemi". V tem primeru postane tudi omenjeno nadaljevanje stavka logično.

Predlagamo naslednje tolmačenje zapisa v okviru obrazložitve cestnega zemljišča "... pri predorih pa največ 5 metrov od stika predorske cevi z brežino, merjeno pravokotno na os ceste;": **Pri predorih se cestno zemljišče določi tudi na zemljiščih nad predori. Meja cestnega zemljišča poteka največ 5 metrov od stika predorske cevi z hribino ali temeljnimi tlemi, merjeno pravokotno na ceste.**

Na ta način ohranjamo razumevanje izrazov in prostorsko razsežnost cestnega telesa in cestnega zemljišča, kot sta uveljavljena v praksi, zagotovimo logično prostorsko določitev varovalnih pasov in območja ceste ter posledično enoznačno upravljanje, vzdrževanje in načrtovanjem cest ter njihovo evidenco.

V izogib morebitnim napačnemu razumevanju obeh pojmov prosimo za potrditev predlaganega tolmačenja.

¹ Predlog ZCes-2:

I. Uvod, tč. 2.3 Poglavitne rešitve, a), str. 2:

»Predlog zakona ne vpeljuje bistvenih novih rešitev na področju upravljanja z javnimi cestami, se pa obstoječe določbe prilagajajo spremenjeni evropski zakonodaji. Obenem se posamezne določbe prilagajajo novi zakonodaji (predvsem na področju gradnje objektov), prav tako se predlaga določene rešitve oziroma poenostavitve postopkov, ki so se v dosedanjem obdobju veljavnosti zakona izkazale za pomanjkljive in jih je mogoče izboljšati oziroma prilagoditi dejanskim razmeram v praksi. Vpeljuje se tudi nekaj novih izrazov s tega področja. Med novimi oziroma spremenjenimi izrazi velja omeniti predvsem naslednje:

- za avtocesto, hitro cesto in varovana parkirišča ...;*
- izraz cestno zemljišče ...;*
- nekategorizirana cesta in nekategorizirana cesta, ki se uporablja za javni cestni promet, ...;*
- območje ceste ...;*
- vzdrževalna dela, vzdrževalna dela v javno korist in rekonstrukcija ceste*

*Poleg navedenega so posamezne definicije pri ostalem delu izrazov **posodobljene na podlagi novih tehničnih ali pravnih dognanj.**«.*